

Pot un repartidor triar ser autònom?

Un judici simulat sobre el cas que va canviar la llei espanyola: si els drets laborals són irrenunciables, pot algú renunciar-hi firmant un contracte mercantil?

1. Guia del professor (moció, cronograma i argumentari)
2. Full d'avaluació
3. Targetes de postura (retallables)
4. Fitxa de preparació de l'alumne (fotocopiar)

Pot un repartidor triar ser autònom?

La llei hauria de permetre que un repartidor de plataforma treballa com a autònom si així ho ha pactat.

FORMAT

juicio-simulado

DURADA

55-60 min

AGRUPAMENT

Dos equips + jutge + públic que delibera

Objectius

- Aplicar les quatre notes de laboralitat a un cas concret i sostindre la qualificació amb fets.
- Explicar el principi de primacia de la realitat i la seua relació amb la irrenunciabilitat dels drets laborals.
- Valorar la tensió entre autonomia individual i protecció col·lectiva en el Dret del treball.

Conceptes clau: notes de laboralitat · alienitat · dependència · fals autònom · primacia de la realitat · irrenunciabilitat · llei rider · RETA

Encaix curricular

- **CJD · U5** — Dret laboral i Seguretat Social — les quatre notes de laboralitat, la primacia de la realitat i el cas que obri la unitat són exactament el material del judici.
- **CJD · U8** — Tutela judicial — el judici simulat recorre l'estructura real d'un procés, del plantejament a la sentència motivada.

Competències clau: CCL · CC · CPSAA

De què va

Durant anys, les plataformes de repartiment van sostindre que els seus repartidors eren **autònoms**: contracte mercantil, vehicle propi, alta al RETA i llibertat per a connectar-se. Un d'ells va demandar sostenint que aquella llibertat era aparent, perquè l'aplicació decidia a qui oferia cada comanda, puntuava el rendiment, fixava el preu i penalitzava els rebutjos. El 2020 el Tribunal Suprem li va donar la raó, i el 2021 l'anomenada llei rider va establir una presumpció de laboralitat i el dret de la representació dels treballadors a conèixer els **algoritmes** que afecten les seues condicions.

El judici simulat reconstruïx eixe plet, però amb un gir que el fa incòmode per a les dos parts: el repartidor demandant *vo*/continuar sent autònom. Ací apareix la pregunta de veritat. Si els drets laborals són **irrenunciabls**, pot una persona adulta renunciar-hi firmant? I qui decidix aleshores què és la seua faena: ella, l'empresa o els fets?

Argumentari

ACUSACIÓ: EXISTIX RELACIÓ LABORAL

- **La dependència no la lleva una app, l'exercix.** La plataforma assignava les comandes, fixava el preu, mesurava els temps i penalitzava els rebutjos. Això és àmbit d'organització i direcció alié, que és exactament la nota de dependència.
- **L'alienitat és evident en els clients i en la marca.** El repartidor no tenia cartera de clients pròpia ni fixava tarifes: els clients eren de la plataforma. I si el negoci anava malament, el risc tampoc era seu.
- **Els drets laborals són irrenunciables per disseny.** Si n'hi haguera prou amb firmar un paper anomenant mercantil la relació, tot el Dret del treball seria opcional i la protecció desapareixeria just on més falta fa.
- **L'aparent llibertat d'horari no basta.** Moltes relacions laborals admeten flexibilitat. Triar quan connectar-se no elimina la dependència mentre es treballa, que és quan s'apliquen les instruccions.

DEFENSA: LA RELACIÓ ÉS MERCANTIL

- **Ningú coneix millor la seua situació que qui la viu.** El demandant vol continuar sent autònom. Convertir-lo en assalariat contra la seua voluntat és substituir la seua decisió per la d'un tribunal.
- **Aportava els seus propis mitjans i assumia costos.** Vehicle, telèfon, manteniment i combustible anaven a càrrec seu, i podia treballar simultàniament per a diverses plataformes competidores.
- **La llibertat de connexió i de rebuig és real i verificable.** No hi havia horari imposat ni jornada obligatòria; podia no connectar-se durant setmanes sense cap conseqüència disciplinària.
- **La requalificació té costos per al mateix col·lectiu.** Si el model deixa de ser viable, algunes plataformes redueixen plantilla o abandonen zones menys rendibles, i qui volia un ingrés complementari es queda sense cap.

Com es desenvolupa

- 0 Instrucció i preparació 12 min**
S'assignen els rols: acusació, defensa, jutge i públic deliberant. Cada equip prepara els arguments i dos preguntes d'interrogatori, recolzant-se en les quatre notes de laboralitat.
- 0 Declaració d'obertura 8 min**
Quatre minuts per equip. El jutge obri formalment i recorda que la qualificació es decidix per fets, no pel nom del contracte.
- 0 Interrogatori creuat 12 min**
Cada equip formula les seues dos preguntes al contrari. S'exigixen respostes concretes: què feia l'aplicació, qui fixava el preu, qui assumia el risc.
- 0 Rèplica lliure 10 min**
Torns alterns de dos minuts. Es valora la precisió en aplicar cada nota de laboralitat, no el volum.
- 0 Deliberació i veredictes 8 min**

El públic delibera i emet un veredicta motivat, nota per nota. Ha de dir quina ha sigut la decisiva.

0

Debrief 10 min

El profe desfà el rol i exposa què va resoldre el Suprem el 2020 i què va afegir la llei de 2021, inclòs el dret a conèixer els algoritmes.

Pot un repartidor triar ser autònom?

Grup / alumne: _____

Data: _____

CRITERI	1 INICI	2 EN PROCÉS	3 BÉ	4 EXCEL · LENT
Aplicació de les notes de laboralitat No afirma la conclusió: la deriva de fets concrets aplicant voluntarietat, retribució, alienitat i dependència. CC	☐	☐	☐	☐
Qualitat de l'interrogatori Les preguntes busquen un fet, no una opinió, i persegueixen el punt dèbil de la part contrària. CCL	☐	☐	☐	☐
Consistència del rol Sosté la posició assignada amb els seus millors arguments encara que no coincideisca amb la pròpia. CPSAA	☐	☐	☐	☐
Motivació del veredict Qui delibera explica la decisió amb els fets del cas i no amb simpaties cap a una de les parts. CC	☐	☐	☐	☐

Observacions:

Repartiment de postures

La llei hauria de permetre que un repartidor de plataforma treballa com a autònom si així ho ha pactat.

DEFENSEU ESTA POSTURA

Acusació: hi ha relació laboral

L'aplicació assignava les comandes, fixava el preu, puntuava i penalitzava: hi ha dependència i alienitat, i el que diga el contracte és irrellevant.

✂ retalla per aquí

DEFENSEU ESTA POSTURA

Defensa: la relació és mercantil

El repartidor triava quan connectar-se, hi posava els seus mitjans i acceptava o rebutjava encàrrecs; tractar-lo com a assalariat contra la seua voluntat és negar-li capacitat de decidir.

✂ retalla per aquí

EQUIP DE MODERACIÓ

Moderació i observació

Doneu i lleueu torns, controleu els temps de cada fase i anoteu quins arguments queden sense resposta. No defenseu cap postura: la vostra tasca és que el debat siga net i ordenat.

✂ retalla per aquí

Preparo la meua postura

Moció: *La llei hauria de permetre que un repartidor de plataforma treballe com a autònom si així ho ha pactat.*

La meua postura _____

Els meus 3 arguments (amb una evidència o exemple concret en cadascun):

1. Argument _____

Evidència _____

2. Argument _____

Evidència _____

3. Argument _____

Evidència _____

Una pregunta que li faré al grup rival:

Un argument de l'altre grup que hauré de refutar:

Notes durant el debat:

